

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 125/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť O. B., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátkou JUDr. M. Z., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 3 T 64/07 zo 14. februára 2008, uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 3 To 16/08 zo 14. mája 2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 41/08 z 11. decembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2009 doručená sťažnosť O. B., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. Z., K., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 64/07 zo 14. februára 2008 (ďalej

aj „rozsudok zo 14. februára 2008“), uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 16/08 zo 14. mája 2008 (ďalej aj „uznesenie zo 14. mája 2008“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 41/08 z 11. decembra 2008 (ďalej aj „uznesenie z 11. decembra 2008“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom okresného súdu zo 14. februára 2008 bol sťažovateľ okresným súdom uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. b) Trestného zákona.

Podľa sťažovateľa v prípravnom konaní tejto veci, ako ani v konaní pred súdom *„svedkovia, ktorí boli predvolaní v tejto veci vo svojej výpovediach nepotvrdili skutočnosť, (vedomosti o mojom hrubom správaní sa k poškodenej), ktoré poškodená (bývala manželka) Z. B. uviedla vo svojom podaní. Svedkovia A. B., T. S. a G. E. boli takmer pravidelne v našej spoločnosti.*

Už samotné konanie poškodenej vyvoláva pochybnosti o objektívnosti podania trestného oznámenia, keď poškodená po podaní trestného oznámenia sa hneď na druhý deň odsťahovala zo spoločnej domácnosti k svojmu priateľovi, dnes už manželovi L. L. O tom, že som poškodenú týral svedčila len poškodená, jej terajší manžel (L. L.) a sestra poškodenej. Svedectvo jej sestry bolo založené len na výpovediach poškodenej. Nebola nikdy svedkom môjho hrubého správania sa voči poškodenej.

Konanie poškodenej po mojom vzatí do väzby aj na súde svedkovia potvrdili, že poškodená mala zámer sa ma zbaviť a zvolila si tento spôsob, t. j. podanie trestného oznámenia. Tvrdenie poškodenej na súde, že nemala odvahu podať návrh na rozvod je zavádzajúce. Súdny znalec vo svojom posudku uviedol, že poškodená netrpela syndrómom týranej ženy. Podľa lekárskeho nálezu, ktorý poškodená predložila súdu, že v deň podania trestného oznámenia vyhládala lekárske ošetrenie, bolo uvedené, že mala na predkolení modrinu, ktorá bola cca dva týždne stará. Nikdy nevyhládala, ani nemusela vyhládať lekárske ošetrenie, lebo som jej fyzicky nikdy neublížil. Výpovede svedkov, ktorí svedčili v môj prospech neboli vzaté do úvahy. Rozsudok sa opiera predovšetkým o

výpovede poškodenej a jej vtedy druha L. L., t. č. už manžela s ktorým som nebol v dobrom vzťahu a ktorý sa mi vyhrážal, že ma raz do basy dostane.“

Rozsudkom okresného súdu zo 14. februára 2008 bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody v trvaní jedenásť rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a zároveň mu bol uložený ochranný dohľad, trvanie ktorého stanovil okresný súd na dobu jedného roka. Uznesením krajského súdu zo 14. mája 2008 bolo odvolanie sťažovateľa proti uvedenému rozsudku zamietnuté ako nedôvodné, pretože okresný súd dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým a právnym záverom týkajúcim sa viny sťažovateľa a za to mu uložil podľa zákona zodpovedajúci a primeraný trest.

Sťažovateľ podal následne proti uzneseniu krajského súdu zo 14. mája 2008 dovolanie, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu z 11. decembra 2008 odmietnuté pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V závere svojej sťažnosti sťažovateľ požiadal ústavný súd, aby svojím rozhodnutím vyslovil, že jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bolo porušené uznesením najvyššieho súdu z 11. decembra 2008, uznesením krajského súdu zo 14. mája 2008, ako aj rozsudkom okresného súdu zo 14. februára 2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu zo 14. februára 2008, uznesením krajského súdu zo 14. mája 2008 a uznesením najvyššieho súdu z 11. decembra 2008. K porušeniu označeného základného práva malo dôjsť v dôsledku nesprávnych skutkových zistení, na ktorých súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci založili svoje rozhodnutia.

II.A K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom zo 14. februára 2008

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obvinený sa môže od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odopriet' vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného poriadku sú všetky orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 306 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie.

Podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku rozsudok môže odvolaním napadnúť obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 307 ods. 2 Trestného poriadku osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.

Z uvedených ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že proti rozsudku okresného súdu zo 14. februára 2008 mal sťažovateľ možnosť podať odvolanie krajskému súdu, v právomoci ktorého bolo posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu, ako aj posúdenie prípadných procesných pochybení orgánov činných v trestnom konaní.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ túto možnosť využil a o jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu zo 14. februára 2008 rozhodol krajský súd svojím uznesením zo 14. mája 2008.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.B K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu zo 14. mája 2008 a uznesením najvyššieho súdu z 11. decembra 2008

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že podľa Trestného poriadku nemusí byť právoplatnosť rozhodnutia tak tesne spätá s jeho doručením, ako je tomu napr. podľa Občianskeho súdneho poriadku, preto lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktorá sa pri rozhodnutí počíta od jeho právoplatnosti, by mala vyjadrovať dobu, ktorá je postačujúca pre uplatnenie účinnej ústavnej ochrany sťažovateľom a zároveň rešpektuje aj princíp právnej istoty. Aby uvedené požiadavky spĺňala, môže začať plynúť len vtedy, pokiaľ bolo právoplatné rozhodnutie sťažovateľovi náležite oznámené. Ak sa tak nestalo, táto lehota nemôže začať plynúť (m. m. III. ÚS 186/02, III. ÚS 90/03).

Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie krajského súdu zo 14. mája 2008 bolo sťažovateľovi doručené 23. júna 2008 a uznesenie najvyššieho súdu z 11. decembra 2008 mu bolo doručené 23. decembra 2008.

Sťažnosť sťažovateľa z 19. marca 2009 bola prevzatá na poštovú prepravu v marci 2009 a ústavnému súdu bola doručená 30. marca 2009.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojho základného práva na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2009